

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. VI. Defensio Canonis Apostolorum tempus praescribentis agenti poenitentia[m], & de exemplis in scriptura sancta, eiusmodi praescriptionis temporum ad agendum poenitentiam. Et cur Episcopus, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

2. Ieiunare die
Dominico.

Ieiunare enim
quando &
quomodo li-
ceat.

3. Laicis qua-
dragesima pas-
che non iei-
unare.

4. Vasa sacra
in vsus pro-
phanos assu-
mere.
Dan. 5.

Matth. 12.
Agg. 1.

nibus apologeticis librorum Clementis Rom. de constitutionibus Apo-
stolorum copiosius de re hac scripsimus, ne eadem hic repetamus. Perga-
mus respondere ad alia quæ sequuntur, quæ inter leuia quoque & indigna
excommunicatione referunt Magdeb. vt obseruare ieiunium die Domini-
co. Nec hic intellexerunt, quorsum spectet festiua agitatio Dominici diei:
spectat enim ad culturam sanctæ resurrectionis Domini. Quam quidem
qui ieiunando vituperare studet, & eis, qui Dominico die ob hanc causam
resurrectionis non ieiunant, hoc ipsum exprobrare vult ieiunando, hic
Christi interfector à beato Ignatio in Epistola ad Philippen. vocatur. Qui
enim resurrectionem Christi non honorare vult, quid aliud agit, quàm eū
iterum, quantum in se est, crucifigere? alioqui *ἡ ἀποκρίσις*, id est, vt quis ieiu-
nio & oratione carnem spiritui subijciat, licet omnibus diebus per vniuer-
sam vitam ieiunare: sicut sancti patres tradiderunt, vt S. Epiphanius in ex-
trema parte lib. 3. tomi 2. & S. Hieronymus in Epistola ad Liciniū testatur,
vt alios nunc taceam. Leue item putant, & excommunicatione indignum,
non ieiunare laicum Quadragesima paschæ. Nec hic intelligunt Magdeb.
quid Quadragesima representet & efficiat, neque quorsum spectet, alioqui
non leue esse putarent. Est enim, vt ait Gregorius Theologus in sermone
de sancto baptismo, purgatio nostra, & ad communionem Corporis Do-
mini nostri præparatio: & vt Apostolica constitutio in lib. 5. Clementis
Romani ait, continet in se memoriam & imitationem vitæ Christi, & legis
Euangelicæ. An leue est, hæc omnia contemnere? quæ quidem is contemne-
re videtur, qui, cum possit, & debeat ieiunare, ieiunium 40. dierum, quod
Sancti Apostoli nobis tradiderunt, repudiat, vt ventri seruiat. Cur verò idē
Canon clericos, non tunc ieiunantes, deponat, sed non excommunicet, vt
quidem laicos excommunicat, dicam paulò post, quod isti quoque boni
doctores Magdeburgenses ignorant.

Postremò, quòd vasa sacra in profanos vsus assumere, inter leuia quoque
retulerunt, vt Canonem 80. qui istos excommunicat, Apostolorum esse
negarent: miror vehementer, non didicisse Magdeburgenses aut ex inter-
pretatione Danielis prophetæ, aut ex supplicio Baltasaris regis Babylonix,
vtrum leue, an graue sit, sacra vasa ad prophanos vsus transferre. Nisi for-
tè existimant, magis sacra & religiosa fuisse vasa templi Salomonis, quàm
sint templi eius, qui dixit, Plus quàm Salomon, hic: & Aggeum prophe-
tam, immò Dominum, fefellisse nos, cum dicit, Magna erit gloria domus
istius nouissimæ, quàm primæ, dicit Dominus exercituum. O miseros Ger-
manos, qui tales magistros habetis, quibus vlla in re credendum esse pute-
tis, cum eos videatis, passim tam absona & absurda atque impia dicere,
scripturam, & omnis rationis, omnisq; religionis oblitos.

*Defensio Canonis Apostolorum, tempus præscribentis agenti penitenti-
am, & de exemplis in scriptura sancta, eiusmodi præscriptionis temporum
ad*

ad agendum pœnitentiam. Et cur Episcopus, presbyter, & diaconus pro crimine deponantur tantum, & non excommunicentur: & de antiquis patribus, qui hunc Canonem de deponendis Clericis, & non excommunicandis, secuti sunt. *Cap. 6.*

NOtant præterea Magdeb. Canonem 24. qui laicū, qui se castrauerit, tribus annis excommunicari iubet. Sed Apostoli (inquiunt) nusquā cuiquam pœnitentiā agendi tempus præscripserunt, quando oporteat eum ad communionem admitti, vt patet ex 2. Corinth. 2.]

Hactenus Magdeb. Si præscriptio temporis in pœnitentia, ab Apostolica & diuina disciplina aliena est, cur sancti Apostoli ieiunium, spatio dierum 40. præscriptum, omnibus ecclesijs, ad exemplum Domini, qui totidē diebus ac noctibus pro nobis ieiunauit, tradiderunt? An ieiunare 40. diebus, non est agere pœnitentiam? Cur, inquam, Dominus ad exemplum ieiunij 40. dierum pro nobis suscepti, tempus nobis pœnitentiæ præscripsit, quam nos, ieiunio 40. dierum à sanctis Apostolis tradito, agimus? Deindē, cum Dominus in parabola de arbore ficī, quam habebat quidam plantatam in vinea sua, introducit Agricolam deprecantem, nè illam propter sterilitatem succidat: ait enim: Domine, dimitte illam & hoc anno, vsq; dum fodiam circa illam, & mittam stercora: & si quidem fecerit fructum: sin autem, in futurum succides eam: an non præscripsit tempus vnus anni pœnitentiæ angelus, pædagogia & correctioni Synagogæ præpositus? hunc enim Angelum repræsentat ille cultor vineæ, vt beatus Cyrillus in commentarijs Zachariæ c. 1. interpretatur. Pœnitentiam verò significat illud, fodere circa illam, & mittere stercora, vt Gregorius Nazianzenus in Sermone de recto ordine in differendo, interpretatus est: & Petrus Alexandrinus patriarcha, qui Diocletiano imperatore martyr factus est, tertio canone statuit, accommodandam esse hanc parabolam, in qua præscriptio temporis agendæ pœnitentiæ continetur, ad eorum pœnitentiam, qui sponte lapsi essent, & eos postea præteriti lapsus pœnituisset. Præterea, cum Apostolus ait, Sufficit illi, qui eiusmodi est, obiurgatio, quæ fit à pluribus, vt è contrario magis donetis: satis profecto significat, præscripsisse Corinthio, vt tantisper excommunicatus esset, donèc fructus dignos pœnitentiæ ostenderet. Quod cum factum fuit, tunc dixit, sufficere pœnam, quæ à pluribus irrogata erat, qui illum vitabant. Si Magdeb. & cæteri Lutherani confiterentur, solui per pœnitentiam debitum satisfactionis pro peccatis, nunquam hunc Canonem reprehenderent. Quid enim vtilius, aut æquius esse potest, quam, quid ac quantum à debitore soluendum sit, definire? Sed cum isti huiusmodi debita, vt mali creditores, negent, non possunt approbare tales præscriptiones pœnitentiæ. Rursus, cum Dominus iussit prophetæ Ionæ, vt prædicaret in Ninive ciuitate magna, & diceret, Adhuc quadraginta dies, & Ninive subuertetur: an non præscripsit propheta, iussu Domini, tem-

Defensio Canonis Aposto-

24

1. Ratio.

Luca 13.

2. Ratio ex parabola apud Lucam de arbore ficī.

3. Ratio.

2. Cor. 1.

Ion. c. 3.

ni, tem-

4. ratio ex
tempore pœ-
nitentiæ Ni-
niuitis con-
stituto.

ni, tempus pœnitentiæ? Perindè enim est, ait Cyrillus, ac si diceret: Adhuc vos totidem diebus sustinebo, vt possitis agere pœnitentiam hoc tempore: & sic futurum supplicium effugiatis. Siue ergò quadraginta dies legendum sit, vt Aquila, Symmachus, & Theodotio interpretati sunt, & vt Syrus atque Hebræus habet: siue quadragintatribus, vt Iustinus martyr in Dialogo contra Tryphonem legit: siue tres dies, vt nunc est apud 70. interpretes, tempus præscriptum est agenda pœnitentiæ. qua peracta, alios mores induit Niniue, & alia facta est. Ità factum est, vt Dominus non fuerit mētitus, qui post dies illos præscriptos excidium minatus fuerat. Sic Photius Constantinopolitanus hunc locum explanauit in quæstionibus de locis obscuris scripturæ ad Amphilochium Archiepisc. Cyzici. Esto igitur, non legant Magdeb. in scriptura præscriptum à sanctis Apostolis numerum dierum, aut mensium, aut annorum pœnitentiæ, vt in hoc Canone legimus, an idè negare cum ratione possunt, potuisse eos agenti pœnitentiam tempus præscribere, eumq; morem ecclesiæ tradidisse & reliquisse? Quòd si hunc Canonem idè negant, negent etiam scripturam Ionæ: reprehendant etiam in parabola Euangelicam præscriptionem anni ad correctionem per pœnitentiam. Denique vt finiam, negent quoquè aut reprehendant Synodum Nicenam, & alias deinceps consecutas, quæ annos certos pœnitentiæ frequenter præscribunt.

- Præterea, nec illud (inquiunt) cum Apostolorum doctrina congruit, quod Canon 25. Apostolorum, Episcopum, presbyterum, aut diaconum in fornicatione, aut periurio, aut furto deprehensum, deponi ab officio præcipit: at communionem priuari vetat, cum Paul. 1. Cor. 5. fornicatores & fures inter excommunicandos numeret.]

Explicatur
defenditur
Can. Apost.
xxv.
1. Tim. c. 3.
ad Tit. c. 1.
Ratio Cano-
nis.

Haftenus isti. Hic quoquè Magdeb. more suo, quod non intelligunt, reprehendunt. in Epistola enim 1. ad Cor. c. 5. de laicis locutus est Apostolus, qualis erat Corinthius ille incestus, qui uxorem patris sui habebat. Si enim oportet talem esse Episcopum & presbyterum, qualis in epistola ad Tim. & Tit. describitur, item & diaconum: vt qui non sit talis, nec ordinari possit, vt in ecclesia ministret, (ad hoc enim diaconi, presbyteri, & Episcopi, ordinantur) nec, iam ordinatus, si talis postea euadat, possit deinceps ministrare in ecclesia, vt consentaneum est: quomodo poterant, aut debebant ab

Altera ratio.

Naum c. 1.

Locus Naum,
explanatus à
Cyrillo.

Apostolis cum laicis excommunicari tantum, & relinqui in ministerio? aut cur priuatus ministerio, & pœnitentia emendatus, priuari insuper communionem debeat? cum dicat scriptura per Naum prophetam, Non vindicabit Dominus bis in idipsum? Quod in ipso eodem Canone citatum est. quem locum interpretans beatus Cyrillus in commentarijs huius prophetæ, Vastata (inquit) Samaria à Salmanasare cum alijs ciuitatibus Iuda, cum ij, qui fuerant reliqui, & ex illo belli incendio euaserant, in magno metu essent, & propter metum ad regiones gentium irent, existimabant enim se iterum esse in similem calamitatem adducendos, redeuntibus iterum Babylonijs:

bylonijs: commodè eos Deus per prophetam consolatur, duo promittens: & quòd captos bello aliquandò liberabit, & quòd tradet Niniuen vastitati. Nè ergò, si metuerent in idem malum incidere, & ex eo metu occasionem recedendi à Iudæa ad gentes caperent, interrogat eos propheta, quid de Deo cogitent? & quid de illo sentiant? an durum esse & Cap. I. AN. IV, id est, difficile ad placandum, vt duplices pœnas de eodem exigat crimine? At erratis, inquit: etenim, si nihil à lege alienum faciatis, & quod ad iram Deum legislatorem prouocet, profectò non infliget secundam plagam. Satis enim vos propter præteritas impietates afflixit. Sistite peccatum: & ipse sistet iram. Satis castigauit: miserebitur in posterum, si resipiscatis.

Haftenùs Cyrillus. In hanc ergò scripturam prophetae intuentibus, visum est sanctis Apostolis satis pœnæ ad pœnitentiam Episcopi, presbyteri, aut diaconi, in fornicatione, aut periurio, vel furto deprehensi, si deponerentur. Cùm verò non satis pœnæ visum est in priuatione ministerij, vel portione peccati commissi, vel quia commissum peccatum pœnitentia imposita non emendatur, solent ijdem sancti Apostoli ad priuationem ministerij adiungere excommunicationem: vt in Canone 28. 29. 51. & 65. factum est. Ex hac Apostolica traditione profectum est, vt alienum sit à cõ-

suetudine Ecclesiastica, sicut magnus Leo in Epistola 92. ad Rusticum Narbonensem Episcopum scripsit, vt qui in presbyterali honore, aut diaconi gradu fuerint consecrati, ij pro crimine aliquo suo per manus impositionem remedium accipiant pœnitendi, (quia scilicet non sunt excommunicati) quod sine dubio (inquit) ex Apostolica traditione descendit. Haftenùs Leo. Obseruauit hoc quoq; Igmarius Rhemenfis Archiepiscopus, in libro de varijs capitulis ecclesiasticis c. 18. & 24. neque solùm obseruauit, sed obseruationem quoq; interpretatus est, cùm ait: Vndè & laici absque ecclesiastica communione solent pœnitere, sicut & clerici absque administratione officij. Deindè subiungit: Non ergò mirum, si clerici per manus impositionem remedium pœnitendi pro criminibus, pro quibus laici excommunicari iubentur, non accipiant. Si autem Episcopi vsq; ad Anathematis sententiam inobedientes extiterint, consequens est, vt per manus impositionem sanctæ redintegrentur ecclesiæ, cùm redierint, sicut sanctum Concilium Nicenum de Nouatianis constituit. Haftenùs Igmarius. Meminit etiam beatus Basilius huius Canonis, & eum iam ante mille ducentos annos veterem Canonem vocauit, nè quis dubitare possit, Canonè Apostolicum esse. Sic igitur Basilius tertium ex suis Canonem sanxit, 25. Canonem Apostolorum secutus: Diaconus (inquit) qui, postquam in eum gradum asscenderit, scortatus fuerit, gradu suo moueatur: in ordinem tamen laicorum reiectus, ecclesia nè prohibeatur. Deindè subiungit: Est enim vetus Canon, vt qui de gradu suo deiectione fuerint, eo solo supplicio mulctentur. Cuius Canonis conditores illud (inquit) secutos credo, quod scriptum est, Non vindicabis bis in idipsum, Sed cur, dicit aliquis, si Cano-

Tom. I. conc. 805.

Laicis conuenit, vt excommunicati agant pœnitentiam. Clericis verò vt depositi, non excommunicati.

Canon Apost. 25. citatus, vt antiquus à beato Basilio.

Naum. c. 3.

D nem

*Alia causa,
cur depositi
clerici non
excommunic-
centur, ex Ba-
silio.*

*Niceni duo
Canonis Apo-
stolico simi-
les.*

*Duo Canonis
Niceni ex lib.
vetustiss. pa-
triarca
Alex.*

nem Apostolorum vidit beatus Basilius, in quo hoc ex propheta citatum est, non asseueranter affirmat, secutos esse hoc, quod citatum est, Apostolos; quia scilicet sciebat Basilius, non esse scripturam Apostolorum hos Canones, sed traditiones sine scripto, scriptos verò ab alio. Deindè subiungit: Tum etiam illam credo causam huius decreti fuisse, quòd qui in ordine laicorum sunt, postquam interdicta illis fuerit ecclesia, iterum in eundem locum restitui solent: at diaconus semèl, quod satis sit, supplicio priuationis multatus, nunquam in gradum diaconi restituitur: quare ea sola pœna afficitur. Hoc quoquè beatus Basilius ex Apostolica & Ecclesiastica traditione didicit, quæ in Canone Apostolorum 28. continetur, de quo postea dicemus. Ac rursus idem Basilius Canone 31. Clerici (inquit) qui peccatum ad mortem peccant, gradu quidem suo mouentur, ecclesia tamen non prohibentur. Nò enim bis in idipsum vindicandum est. Hactenus Canon. Quòd si adhuc Magdeb. contendere velint, clericos in fornicatione, aut periurio, aut furto depræhensos, excommunicandos esse, vt laicos, respondemus eis: Talem consuetudinem ecclesia Dei non habet. Hanc igitur consuetudinem antiquo & Apostolico Canone sancitam sequens Synodus Nicena, hunc Canonem sanxit: Si quis Episcopus in aliquo crimine scandaloso depræhensus fuerit, de gradu sacerdotali deiiciendus est: nec iterum restituendus. Quòd si pœnitentiam egerit, non est communionem fidelium, neque communionem sacra prohibendus. Non enim cõuenit, vt excommunicetur, sicut laicus excommunicari solet. Nisi fortasè dicant isti, nãuum hunc esse Synodi Nicenæ. Ac rursus eadem Synodus alio Canone statuit, vt si quis presbyter in fornicatione depræhensus esset, qui semper antea benè audisset, nec vxorem vnquam habuisset, agat (inquit) pœnitentiam vno anno in ieiunio, & oratione, & eleemosynis secundum vires: & nè ministret in Clero, quandiu pœnitentia durat. Transacto autem hoc tempore, restituendus est in gradum suum. quòd si ad vomitum redierit, deponatur: sed nè priuetur communionem fidelium, neque sacrae communionis participatione. Sunt hi duo Canonis ex illis Nicenis 80. qui Alexandria in libro vetustissimo Patriarchæ reperti sunt, & ad nos iam pridem allati: de quibus plura proximo libro defensionis Epistolarum Pontificum Apostolicorum dicemus. Respondeamus deinceps ad aliud caput accusationis Canonum.

Defensio Canonis de celebratione paschæ ex Apostolica traditione profecti: & quid de hoc festo Synodus Nicena decreuerit: & quemadmodum non solum sine scripto traditus sit hic Canon à sanctis Apostolis, sed etiam per Epistolam Pauli ad Coloss. insinuatus. & de Audiamis, pascha cum Iudæis celebrantibus, & constitutionem Apostolorum de celebratione paschæ, malè interpretantibus.

Cap. 7.

Quarto